

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 7 lutego 2022 r.

BADK.DPK.133.196.2021 MKo

P10-91/21	Data wpływu petycji 28 grudnia 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 4 lutego 2022 r.

KODEKS WYKROCZEŃ

TEMAT

**WPROWADZENIE OBOWIĄZKU WERYFIKACJI
UNIJNEGO CERTYFIKATU COVID
PRZEZ SPRZEDAWCÓW W MIEJSCACH PROWADZENIA HANDLU**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna.

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, poprzez dodanie nowego art. 116a, w celu wprowadzenia obowiązku weryfikacji certyfikatów covidowych dla osób przebywających w miejscach, w których prowadzony jest handel

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji w uzasadnieniu petycji wskazał, że zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, do limitów w sklepach, zgodnie z § 26a tegoż rozporządzenia, nie wlicza się osób zaszczepionych. Niemniej jednak wnioskodawca zauważa, że przedsiębiorcy (sprzedawcy) nie mają możliwości ani prawa sprawdzać certyfikatów covidowych klientów placówki handlowej, ze względu na przepisy Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych, które tego zabraniają. W związku z powyższym wnoszący petycję, aby rozwiązać powstały problem, postuluje dodanie nowego art. 116a do ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń o następującym brzmieniu:

„Art. 116a. 1. Kto będąc sprzedawcą, nie weryfikuje unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID lub zaświadczenia o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19, uznawanego za równoważne z zaświadczeniami wydawanymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/953 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 (unijne cyfrowe zaświadczenie COVID) w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się w czasie pandemii COVID-19, wobec klientów placówki handlowej - podlega karze aresztu, karze grzywny lub karze nagany.

2. Tej samej karze podlega kto, będąc klientem nie okazuje unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID, na żądanie sprzedawcy.”

W opinii wnioskodawcy postulowana zmiana doprowadzi do sytuacji, w której przedsiębiorcy/handlowcy będą mieli obowiązek sprawdzać certyfikaty covidowe i przestrzegać obowiązku nałożonego rozporządzeniem Rady Ministrów. Ten sam obowiązek zostanie nałożony na klientów wobec sprzedawców.

STAN PRAWNY:

Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) w art. 8 stanowi, iż każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób (art. 8 ust. 2).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L z 2016 r. Nr 119, poz. 1) reguluje przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.

Zacytowany powyżej art. 9 ust. 1 nie ma zastosowania, gdy jest spełniony warunek, że przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, takich jak ochrona przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi lub zapewnienie wysokich standardów jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej oraz produktów leczniczych lub wyrobów medycznych, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności tajemnicę zawodową (art. 9 ust. 2i).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) w art. 31 ust. 3 stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku

publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 ze zm.) w art. 1 określa:

1) zasady i tryb zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w tym zasady i tryb rozpoznawania i monitorowania sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowania działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie;

2) zadania organów administracji publicznej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;

3) uprawnienia i obowiązki świadczeniodawców oraz osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Zgodnie z art. 46a w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów:

1) zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego,

2) rodzaj stosowanych rozwiązań - w zakresie określonym w art. 46b

- mając na względzie zakres stosowanych rozwiązań oraz uwzględniając bieżące możliwości budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić m.in:

1) czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców;

2) czasową reglamentację zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;

3) obowiązek poddania się badaniom lekarskim przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;

4) obowiązek poddania się kwarantannie;

5) czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich

zabezpieczenia;

6) nakaz lub zakaz przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;

7) nakaz zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 861 ze zm.) w § 10 reguluje limity w obiektach handlowych.

Zgodnie ze wskazaniem § 26a do ustanowionych w rozporządzeniu limitów liczby osób przebywających w pomieszczeniach, budynkach, obiektach, na określonej powierzchni pomieszczeń, budynków lub obiektów lub na otwartej przestrzeni oraz uczestniczących w zgromadzeniach, nie wlicza się osób zaszczepionych przeciwko COVID-19, pod warunkiem okazania przez te osoby unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID lub zaświadczenia o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 uznawanego za równoważne z zaświadczeniami wydawanymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/953 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 (unijne cyfrowe zaświadczenie COVID) w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się w czasie pandemii COVID-19.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 2008 ze zm.) reguluje sytuację nieprzestrzegania zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków wynikających z przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych lub z decyzji wydanych na podstawie tych przepisów.

Zgodnie z art. 116 § 1 kto, wiedząc o tym, że:

1) jest chory na gruźlicę, chorobę weneryczną lub inną chorobę zakaźną albo podejrzany o tę chorobę,

2) styka się z chorym na chorobę określoną w pkt 1 lub z podejrzany o to, że jest chory na gruźlicę lub inną chorobę zakaźną,

3) jest nosicielem choroby określonej w pkt 1 lub podejrzany o nosicielstwo

- nie przestrzega zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi lub w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej albo nie przestrzega decyzji wydanych na

podstawie tych przepisów przez organy inspekcji sanitarnej, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Ponadto, kto nie przestrzega zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, podlega karze grzywny albo karze nagany (art. 116 § 2).

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Urząd Ochrony Danych Osobowych opublikował 23 czerwca 2021 r. na swojej stronie komunikat dotyczący wyłączenia zaszczepionych z limitu osób na imprezach.

Zgodnie z informacją, zawieszoną na stronie internetowej, urząd stoi na stanowisku, że przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie uprawniają podmiotów zobowiązanych do przestrzegania określonego tymi przepisami limitu osób do żądania od nich udostępnienia informacji o zaszczepieniu przeciwko COVID-19. Ewentualne okazywanie dowodów potwierdzających fakt zaszczepienia może się odbywać z inicjatywy samej osoby zainteresowanej skorzystaniem z usług takiego podmiotu.

Dalej podkreślono, że informacje o zaszczepieniu są danymi dotyczącymi zdrowia, to stanowią szczególną kategorię danych osobowych, o której mowa w art. 9 ust. 1 RODO. Ich przetwarzanie jest objęte ściślejszą ochroną i dopuszczalne oraz legalne po spełnieniu przynajmniej jednej z przesłanek określonych w ustępie 2 powołanego przepisu.

Przetwarzanie szczególnych kategorii danych jest więc dopuszczalne m.in. wówczas, gdy jest to niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, takich jak ochrona przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi lub zapewnienie wysokich standardów jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej oraz produktów leczniczych lub wyrobów medycznych, na podstawie prawa Unii Europejskiej lub prawa państwa członkowskiego, które zawierają odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności tajemnicę zawodową (art. 9 ust. 2 lit. i RODO).

W Polsce kwestie postępowania w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Określa ono m.in. limity osób mogących uczestniczyć w różnych wydarzeniach. Zgodnie z § 26 ust. 16, do liczby osób mogących uczestniczyć

w imprezie i spotkaniu do 25 osób, które odbywają się w lokalu lub budynku wskazanym jako adres miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, która organizuje imprezę lub spotkanie, a także w imprezie i spotkaniu do 150 osób, które odbywają się na otwartym powietrzu albo w lokalu lub w wydzielonej strefie gastronomicznej sali sprzedaży, o których mowa w § 9 ust. 15 pkt 2 tego rozporządzenia, nie wlicza się m.in. osób zaszczepionych przeciwko COVID-19.

Przepisy wskazanego rozporządzenia nie regulują możliwości żądania od osób uczestniczących w takim wydarzeniu udostępnienia informacji na temat ich szczepienia. Nie określają też, kto i na jakich zasadach oraz w jaki sposób może weryfikować, czy dana osoba jest zaszczepiona przeciwko COVID-19. Dlatego nie można uznać ich za podstawę uprawniającą podmioty zobowiązane do przestrzegania określonego tymi przepisami limitu osób do pozyskiwania od uczestników takiego wydarzenia informacji o odbyciu przez nich szczepienia ochronnego. Tym samym nie mają one prawa żądać podania od nich takich danych, a osoba, której dane dotyczą, nie ma obowiązku ich podania.

W tej sytuacji, tylko gdy zainteresowana osoba wyrazi zgodę na przedłożenie informacji o zaszczepieniu, pozyskanie takich informacji może zostać uznane za uprawnione - spełniona bowiem będzie przesłanka, o której mowa w art. 9 ust. 2 lit. a RODO. Co istotne, zachowane muszą być przy tym warunki pozyskania zgody określone w art. 4 pkt 11 i art. 7 RODO. Oznacza to, że zgoda musi być dobrowolna, świadoma, konkretna – wyrażona w formie jednoznacznego okazania woli i możliwa do odwołania w każdym czasie. Należy przy tym pamiętać również o tym, by nadmiarowo nie ingerować w prywatność osoby - np. poprzez utrwalanie okazanych dokumentów czy też zebranych oświadczeń woli. Brak jest bowiem przesłanek także do dalszego przechowywania informacji o zaszczepieniu po zweryfikowaniu informacji.

W podsumowaniu stanowiska wyjaśniono, że gdy osoba, której dane dotyczą, zdecyduje się na dobrowolne okazanie certyfikatu szczepienia, to wystarczające jest, że administrator się z nim zapozna i wpuści tę osobę poza limitem. Nie może zaś tej informacji dalej przechowywać.¹

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

¹ <https://uodo.gov.pl/pl/138/2088>